

JAK W PODBITYM KRAJU

KONFERENCJA NAUKOWA

Aspekty obecności Sowietów na Górnym Śląsku w 1945 roku – perspektywa lokalna

29–30 października 2025 r.

Katowice, Przystanek Historia IPN im. Henryka Sławika, ul. Św. Jana 10, p. III

Pierwszy dzień konferencji, 29 października 2025 r.

10⁰⁰ – otwarcie konferencji

PANEL 1: WALKI I OFIARY (10¹⁵–12³⁰)

Jakub Szczepański	<i>Czołgi nad Dramą i Kłodnicą. Działania wojsk 21. Armii na kierunku gliwickim w styczniu 1945 roku</i>
Bartłomiej Warzecha	<i>Niemiecki 561. batalion niszczycieli czołgów w styczniu 1945 na Górnym Śląsku</i>
Dariusz Pietrucha	<i>Miechowice, 25–28 stycznia 1945 roku</i>
Piotr Hojka	<i>Zajęcie ziemi wodzisławskiej przez Armię Czerwoną na przykładzie wydarzeń w Wodzisławiu Śląskim i Rogowie</i>
Adam Dziurok	<i>Zbrodnie sowieckie w Halembie</i>
Mariola Trojna, Seweryn Botor	<i>Przemilczani. Pochówki ofiar Armii Czerwonej w Gliwicach</i>
Dyskusja	

12³⁰–12⁴⁰ – Przerwa kawowa

PANEL 2: ZNISZCZENIA I DEMONTAŻE (12⁴⁰–14³⁰)

Dariusz Ciapa	<i>„Ziemia Ujazdowska” w ostatnich miesiącach II wojny światowej</i>
Beno Benczew	<i>Zniszczenia w Raciborzu w 1945 roku</i>
Adrian Dwornicki	<i>Zniszczenia miasta Otmuchowa w 1945 roku</i>
Edward Hałajko	<i>Los Nysy w 1945 roku</i>
Piotr Rygus	<i>„Przyjechali i zaczynają demontować” – grabież mienia przemysłowego na terenie Górnego Śląska</i>
Dyskusja	

14³⁰–15³⁰ – Przerwa obiadowa

PANEL 3: OBECNOŚĆ ARMII CZERWONEJ W REGIONIE (I) (15³⁰–17³⁰)

Bogusław Tracz	<i>Gliwice pod władzą Armii Czerwonej</i>
Tomasz Kurpierz	<i>Gmina Pławniowice w roku 1945 – refleksje źródłoznawcze</i>
Dariusz Węgrzyn	<i>Obozy sowieckie w Łabędach</i>
Łukasz Giertler	<i>Pod czerwonym niebem – rzeczywistość mieszkańców Bielska i okolic po wkroczeniu Armii Czerwonej do miasta</i>
Dawid Keller	<i>Bezbronny żołnierz. Polskie Koleje Państwowe wobec Armii Czerwonej 1944–1945 – zarys problemu</i>

Dyskusja

17³⁰ – zakończenie pierwszego dnia konferencji

Drugi dzień konferencji, 30 października 2025 r.

PANEL 4: OBECNOŚĆ ARMII CZERWONEJ W REGIONIE (II) (10⁰⁰–12¹⁵)

Bernard Linek	<i>Koniec Heydebreck. Powiat kozielski w okresie grudzień 1944–marzec 1945</i>
Krzysztof Stecki	<i>„Wzajemny stosunek Armii Czerwonej do władz i ludności cywilnej” – na podstawie cyklicznych sprawozdań Zarządu Miasta Opola z 1945 roku</i>
Sebastian Ziółek	<i>Armia Czerwona w powiecie lublinieckim</i>
Grzegorz Wnętrzak	<i>Armia Czerwona w powiecie bielsko-bialskim w świetle sprawozdań starostów</i>
Bogdan Kloch	<i>Armia Czerwona w Rybniku i okolicach (powiat rybnicki) w 1945 roku – ślady w (nie)pamięci</i>
Marta Paszek	<i>Żołnierze Armii Czerwonej jako prokuratorzy i sędziowie organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości na Górnym Śląsku po 1945 roku</i>

Dyskusja

12¹⁵–12³⁰ – Przerwa kawowa

PANEL 5: OBRAZ ARMII CZERWONEJ (12³⁰–14³⁰)

Tomasz Borówka	<i>Armia Czerwona w górnośląskiej prasie roku 1945</i>
Adriana Dawid	<i>Dziennik pozostawiony córce. Losy górnośląskiej rodziny 1945–1946</i>
Iga Nowicz	<i>Wkroczenie Armii Czerwonej na Górną Śląsk w świetle wspomnień Barbary Maleski</i>
Joanna Tofilska-Dzióbek	<i>Armia Czerwona w Katowicach we wspomnieniach Primo Leviiego</i>
Sebastian Rosenbaum	<i>Obraz Sowietów w prozie Paula Habraschki o deportacji do ZSRS</i>

Dyskusja i podsumowanie konferencji

14³⁰ – obiad

Organizator: Oddziałowe Biuro Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach